

- Symposium Series on Computational Intelligence. – 2015. – P. 159–166.
4. Strubell E., Ganesh A., McCallum A. Energy and policy considerations for deep learning in NLP. Proceedings of the 57th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics. – 2019. – P. 3645–3650.

Дослідження специфікації ZigBee та стандарту IEEE 802.15.4

УДК 004.7

Максим Марченко¹, Євгенія Іванченко²,
Ігор Іванченко³, Анна Васюковська⁴

Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій,

¹my.marchenko@duikt.edu.ua, ²e.ivanchenko@duikt.edu.ua,

³i.ivanchenko@duikt.edu.ua, ⁴a.vaskovska@duikt.edu.ua

Розроблення протокольної структури передавання повідомлень у сенсорних мережах здійснювалося з 2000 року науковими колективами двох організацій:

- цільовою групою TG 15.4 комітету IEEE 802 зі стандартизації LAN/MAN, яка займалася створенням стандарту, що визначає протоколи рівнів PHY і MAC для LR-PAN. Перша редакція стандарту (IEEE 802.15.4-2003) була затверджена у жовтні 2003 р., а друга версія (IEEE 802.15.4-2006) - у вересні 2006 р.;
- групою розробки специфікації ZigBee Alliance, діяльність якої була спрямована на стандартизацію протоколів вищих рівнів LR-PAN. Перша редакція стандарту (ZigBee Specification 1.0) була затверджена у грудні 2004 р., а дві наступні версії (ZigBee Specification 2006 та ZigBee Specification 2007) - у грудні 2006 р. та листопаді 2007 р. відповідно.

Специфікації ZigBee передбачають використання двох верхніх рівнів стеку протоколів вузлів низькошвидкісних мереж: мережевого та прикладного, внаслідок чого загальна протокольна система взаємодії вузлів має чотирирівневу структуру (рис. 1). Рівні взаємодії, визначені специфікаціями ZigBee, функціонують як надбудова над рівнями, регламентованими стандартами IEEE 802.15.4.

Необхідність створення персональних мереж із невисокою швидкістю передачі даних (Low Rate PAN - LR PAN), на рівні кількох десятків кбіт/с, зумовлена глобальною тенденцією до автоматизації практично всіх сфер діяльності людини. Розвиток низькошвидкісних PAN відбувався паралельно з автоматизацією побутових пристроїв і впровадженням систем розподіленого контролю та управління (Distributed Control System - DCS), починаючи з 80-х років XX століття. Метою дослідження є аналіз архітектури, протокольної структури та особливостей функціонування низькошвидкісних персональних мереж LR PAN, побудованих на основі стандарту IEEE 802.15.4 та специфікацій ZigBee. Їхня науково-технічна основа формувалася з двох ключових складових:

- з одного боку, створення широкого спектра сенсорів (sensor) - елементів, призначених для вимірювання фізичних величин різної природи та формування електричних сигналів, які відображають значення цих величин;

- з іншого боку, розвиток малогабаритних прийнятно-передавальних та інтелектуальних пристроїв (мікроконтролерів), здатних здійснювати обробку й бездротову передачу електричних сигналів, отриманих від сенсорів.

Науково-технічний прогрес останньої чверті XX століття створив передумови для широкого впровадження DCS у різноманітних сферах гуманітарної та виробничої діяльності. Одним із підтверджень таких досягнень стала реалізація на межі століть проєкту «Інтелектуальний пил» (Smart Dust), метою якого була розробка сенсорних вузлів (Sensor Node - Mote) розміром приблизно 1 мм³.

Мережевий рівень забезпечує передавання повідомлень між віддаленими вузлами мережі, тобто виконує функції маршрутизації, тоді як прикладний рівень визначає ієрархічну та сервісну роль вузлів, а також профілі виконуваних функцій. Стандарти IEEE 802.15.4 регламентують взаємодію трансіверів, тоді як специфікації ZigBee визначають принципи взаємодії мікроконтролерів [1].

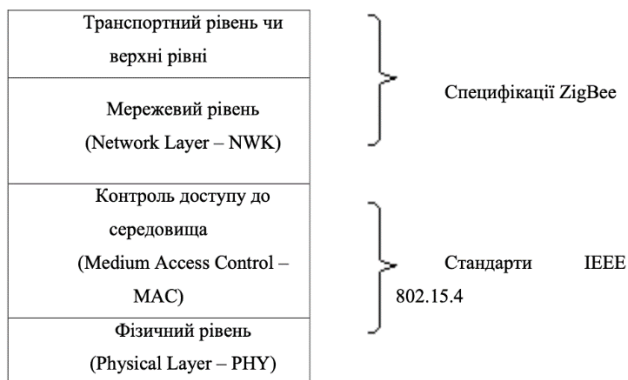

Рис. 1. Стек протоколів стандарту IEEE 802.15.4 і специфікації ZigBee

1. Охоронна сигналізація [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.florian-lviv.com/okhoronna-syhnalizatsiia>.

Модель оцінювання кіберзахисту персональних даних у системах реєстрації заходів

УДК 004.056

Анна Васьковська¹, Євгенія Іванченко²,
Ігор Іванченко³, Максим Марченко⁴

Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій,

¹*a.vaskovska@duikt.edu.ua,* ²*e.ivanchenko@duikt.edu.ua,*

³*i.ivanchenko@duikt.edu.ua,* ⁴*mv.marchenko@duikt.edu.ua*

У сучасному цифровому середовищі персональні дані є важливим інформаційним активом, а їх захист — одним із ключових завдань кібербезпеки. Бази реєстрації учасників спортивних подій обробляють значні обсяги конфіденційної інформації, зокрема ідентифікаційні дані, медичні довідки та платіжні реквізити, що робить їх привабливою цілью для кіберзлочинців. Зі зростанням популярності онлайн-реєстраційних сервісів збільшується кількість кіберзагроз, серед яких фішингові атаки, компрометація облікових записів, ін'єкційні атаки, DDoS-атаки та експлуатація вразливостей веб-додатків. Успішна реалізація таких атак може призвести до витоку персональних даних, фінансових втрат і суттєвих репутаційних ризиків для організаторів спортивних подій.

Ефективний захист баз реєстрації потребує комплексного підходу, що включає використання багаторівневих механізмів безпеки відповідно до сучасних стандартів і рекомендацій, зокрема OWASP Top 10, NIST SP 800-53 та GDPR. Особливої актуальності це питання набуває в умовах підвищених кіберзагроз, характерних для України, де масові спортивні заходи проводяться в умовах постійного інформаційного протистояння. Враховуючи недостатній рівень впровадження сучасних механізмів захисту у більшості реєстраційних систем, актуальним завданням є розроблення моделі оцінювання рівня захищеності таких інформаційних ресурсів.

Метою цієї роботи є розроблення моделі оцінювання рівня захищеності персональних даних у базах реєстрації спортивних подій, що дозволяє виявляти вразливості та формувати рекомендації щодо підвищення кіберзахисту відповідно до сучасних стандартів інформаційної безпеки.

Сучасні реєстраційні системи для спортивних подій повинні відповідати високим вимогам інформаційної безпеки, оскільки обробляють значні обсяги конфіденційних даних. Одним із базових механізмів захисту є використання TLS (Transport Layer Security), який забезпечує шифрування каналу передачі даних між користувачем і сервером, а також гарантує цілісність інформації. Застосування HTTPS на основі актуальних версій TLS є стандартною вимогою для систем, що працюють із персональними та платіжними даними, оскільки дозволяють захистити їх від перехоплення та модифікації під час передачі.

Додатковими критичними елементами безпеки є багатофакторна автентифікація (MFA) та рольова модель доступу RBAC (Role-Based Access Control). MFA знижує ризик компрометації облікових записів шляхом використання кількох факторів автентифікації, тоді як RBAC обмежує доступ користувачів відповідно до їх ролей, мінімізуючи потенційні наслідки інцидентів безпеки. Сукупне застосування цих підходів забезпечує багаторівневий захист реєстраційних систем та підвищує стійкість до сучасних кіберзагроз.

Ще один критично важливий напрям забезпечення безпеки — моніторинг загроз і виявлення атак у режимі реального часу. Для цього застосовуються SIEM (Security Information and Event Management), IDS/IPS (Intrusion Detection/Prevention Systems) та журнали аудиту, які забезпечують фіксацію та аналіз усіх подій у системі.

Рис. 1. Алгоритм захисту персональних даних користувача в БР спортивних подіях

Попри наявність сучасних технологічних засобів захисту, організації, що проводять спортивні заходи, часто стикаються з обмеженістю ресурсів, відсутністю уніфікованих політик безпеки та впливом людського фактора. Це зумовлює необхідність впровадження моделей оцінювання рівня захищеності, які дозволяють об'єктивно визначати слабкі місця системи та формувати обґрунтовані заходи її вдосконалення.

1. Guide to Protecting Personally Identifiable Information (PII) // NIST. - URL:<https://csrc.nist.gov/pubs/itlb/2010/04/guide-to-protecting-personally-identifiable-inform/final>
2. Security and Privacy Controls for Information Systems and Organizations // NIST SP 800-53 Revision 5 Update 1. - URL: <https://csrc.nist.gov/pubs/sp/800/53/r5/upd1/final>